

Fig. 1. Kirken set fra sydvest. Foto Arnold Mikkelsen 2024. – *The church seen from the southwest.*

FALDSLED KIRKE

SALLINGE HERRED

Kirken er opført i 1931–32 efter tegning af arkitekt Thorvald Nygaard, Odense. Den blev indviet 17. april 1932.¹

Faldsled er tidligst nævnt 1472 som »Faldslett«,² hvor landsbyboerne hørte under Svanninge Kirke (s. 4615). 1828 fik byen en skole, og her begyndte sognepræsten at afholde gudstjenester i løbet af århundredet.

1916 påbegyndtes processen med at få en filialkirke, og 1931 rapporteredes, at kirkens nuværende placering blev besluttet ved afstemning blandt distriktets beboere på bekostning af en grund over for kroen.³ 1931 afsluttedes forløbet med en bevilling på Finansloven og tilladelse fra Kirkeministeriet.⁴

Faldsled Kirke er filialkirke under Svanninge.

Fig. 2. Kirken set fra syd. Odense Luftfoto 1950. I KB. – *The church seen from the south, 1950.*

Faldsled ligger 9 km nordvest for Faaborg, nordvestligt i det langstrakte Svanninge Sogn. Ca. 800 m sydøst for den gamle del af byen er kirken placeret på den nordøstlige side af landevejen, Assensvej (fig. 2).

Kirken er omgivet af en omtrent rektangulær kirkegård, som har bevaret sine oprindelige grænser (fig. 3). Den er anlagt omkring en hovedakse, hvorpå hovedindgangen, kirken og et ligkapel ligger. I den forreste del mod vejen er en mindehave og en urnegravplads etableret i 1986-87,⁵ og mod nordøst er der en sansehave og en *materialleplads*.

Mod vejen i sydvest er der *hegnet* med et ensidigt kampestensdige fra anden halvdel af 1900-tallet, mod nordvest og nordøst er der hæk

af navr og mod sydøst en vold med stendige, efeu og syrenhæk. Inden diget blev sat op, fandtes der her et *†trådhegn*, formentlig med beplantning opad (jf. fig. 2).

Der er tre *indgange* til kirkegården. Hovedindgangen i sydvest, hvis udformning nok er fra kirkegårdens anlæggelse (jf. fig. 2), består af en køreport med en dobbelt, hvidmalet træremmelåge med kvartbuer, udskiftet i 2004,⁶ hængt på granitpiller. En tilsvarende køreport i det vestlige hjørne er opsat 1955, og en lignende ganglåge på den sydøstlige langside er formentlig samtidig hermed.⁵

Bygninger på kirkegården. Nordøst for kirken ligger et *ligkapel* opført mellem 1953 og 1956.⁷ Det er bygget af gule normalsten i Frederiks-

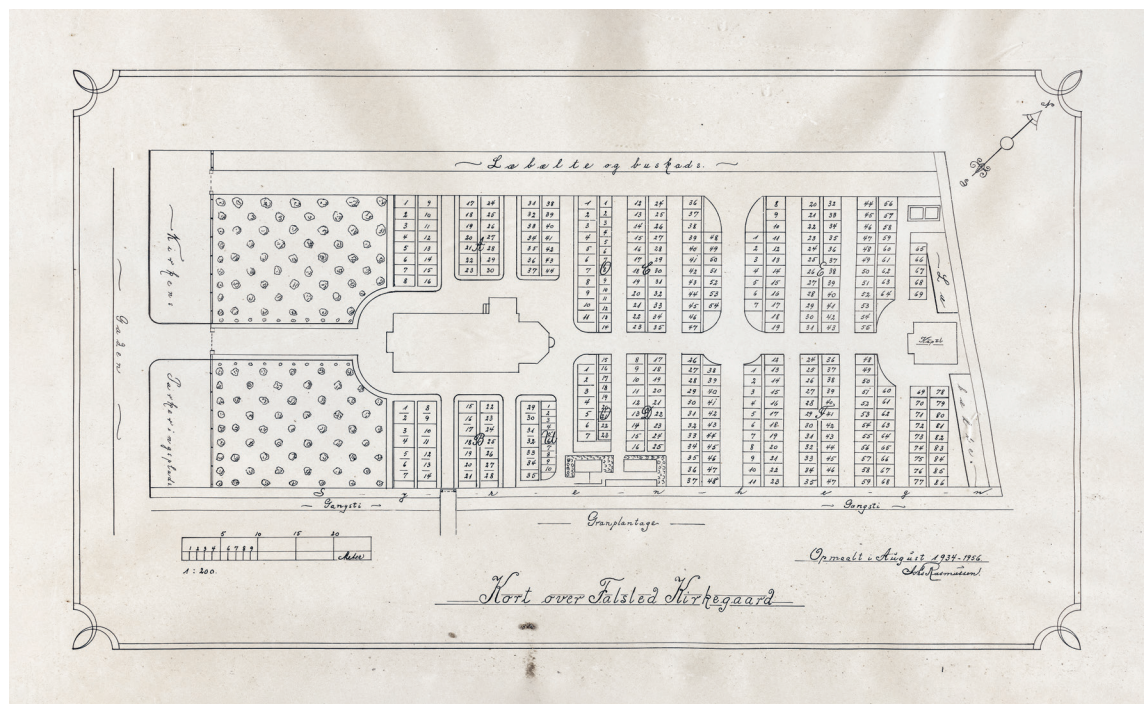

Fig. 3. Kort over kirkegården. 1:1000. Målt og tegnet af Johannes Rasmussen, 1934-56. I kirkens arkiv. – Map of the churchyard.

bergforbandt over en lav kampestenssokkel, og det har et let opskalket valmtag hængt med røde vingetegl. Mod sydvest er der hvide, flammerede dobbeltdøre, som sidder i en retkantet halvstens-fals.

Midt for østdiget ligger et toilet- og redskabshus fra 1976, tegnet af arkitekt Ebbe Lehn Petersen, hvortil der er føjet et graverhus fra 1991 ved arkitekt Ib Tagel.⁵ I midten er et vindfang, og nord herfor er der kontor og syd for et materielrum og toilet i gavlen. Det er opført af gule normalsten i løberforbandt under et halvt tag hængt med røde vingetegl. Huset har hvide, retkantede døre og vinduer.

Beplantning. Langs kirkegårdens nordvestlige langside er der en allé af eg. Omkring urnegravpladsen og mindehaven står der hække af taks, og langs kirkens facader er der buksbom. På korets gavl vokser der efeu omkring en *mindesten* for menig Arne P. Christensen, som faldt 29. aug. 1943 i Odense (jf. fig. 9).

BYGNING

Den historicistiske kirke er opført 1931-32 efter tegning af arkitekt Thorvald Nygaard, Odense.⁸ Bygningens længdeakse er drejet mod nordøst.

Grundplanen er udlagt med et femsidedt kor og et rektangulært skib (fig. 7), som er bredere end koret. På nordvestsiden er en rektangulær tilbygning indeholdende sakristi og nedgang til en fyrcælder. I bygningens sydvestende er udsparet et indgangsparti flankeret af to små, kvadratiske rum, henholdsvis et dåbsværelse og et trapperum, som fører op til et orgelpulpitur over indgangsrummet (s. 4710).

Materiale og teknik. Kirken står på en lav kampestenssokkel, og murene er af gule og rødflammerede, håndstrøgne normalsten. Stenene ligger i Frederiksbergforbandt, hvor der veksles mellem skifter udelukkende af løbere og skifter af to løbere og en binder, med undtagelse af skibets sydvestlige gavl, som er i krydsforbandt med trykket

Fig. 4 Kirken set fra sydvest. Foto Arnold Mikkelsen 2024. – *The church seen from the southwest.*

fuge (jf. fig. 1). Murene er velproportionerede og står uden dekorative elementer bortset fra petringer ved hjørnerne og sakristiets sydvestlige dør samt en hvidpudset gesims med tandsnitsfrise på kor og skib.

Døre. Der er tre udvendige, retkantede døre: en i hovedindgangen i sydvest, en til sakristiet og en til fyrrummet. Hovedindgangen med et granittrin foran har halvtstensfals og afsluttes af et kurvehanksbuet, falset spejl med stik af dobbelte bindere, som hviler på fremspringende konsoller (jf. fig. 1). Sakristiets dør med granittrin foran afsluttes under gesimsen, mens døren til fyrrummet har et stik af kantsatte bindere.

Vinduer. Kirkerummet oplyses af et stort, rektangulært vindue i hver af korets flankemure, to i skibets nordvestlige langmur og tre i den sydøstlige (jf. fig. 4). De har stik af vekslende en løber og to bindere, mens lysningerne i det indre har let smigede vanger og kraftigt fald i bunden. Mod sydvest er der på hver side af hoveddøren et lille, rektangulært vindue til de små rum, og et lignende vindue findes i sakristiets gavl. De har

et kurvehanksbuet spejl med binderstik. Alle kirkens vinduer, som har brede skifersålbænke, har hvidmalede og småsprossede trærammer. Skibets og korets syv krydspostvinduer har otte ruder i hver ramme, mens de øvrige små vinduer har fire ruder.

Fig. 5. Indvielsessten i korbuen (s. 4701). Foto Arnold Mikkelsen 2024. – *Consecration stone in the chancel arch.*

Fig. 6. Loftet set mod sydvest med tagrytterens konstruktion (s. 4701). Foto Arnold Mikkelsen 2024. – *The loft, looking southwest, with the ridge turret construction.*

Indre. I triumfinuren er der en rundbuet *korbue*, som er halvdelen af skibets bredde (jf. fig. 11); den har affaset for- og bagkant. Buen indrammes af et tredobbelt prydstik af bindere, og i dens nordvestlige vange er en indvielsessten i granit med et kors, hvis midte er prydet af en ottetakket stjerne og årstallet »1931« (fig. 5). Kirken har *bjælkelofter* i alle rum.

Skibets nordøstlige *taggavl* er uden dekoration, mens sydvestgavlen prydes af en vandret bånd-

blænding, hvorover der er 14 stigende højblændinger, hvis afslutninger følger taglinjen; alle har hvidpudset bund. På indersiden er to tværstillede støttmure, som er den øvre afslutning af indgangspartiets sidemure direkte nedenunder (jf. fig. 6). Gavlen afsluttes horisontalt under en tagrytter.

Tagrytter. Over sydvestgavlen er der en tagrytter, hvis facader er tækket med gule spån (jf. fig. 4). Overgangen mellem tagrytteren og henholdsvis skibets gavl og tagflader formidles af en liste

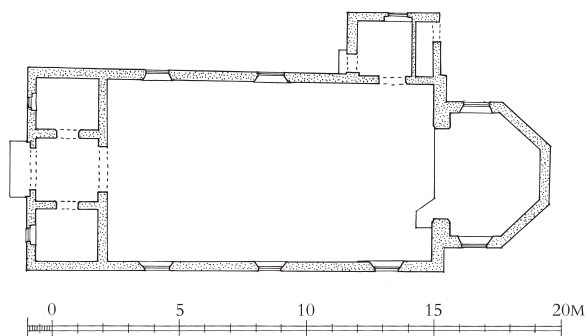

Fig. 7. Grundplan. 1:300. Målt og tegnet af Pia K. Lindholt 2023. Signaturforklaring s. 9. – *Plan. Key on p. 17.*

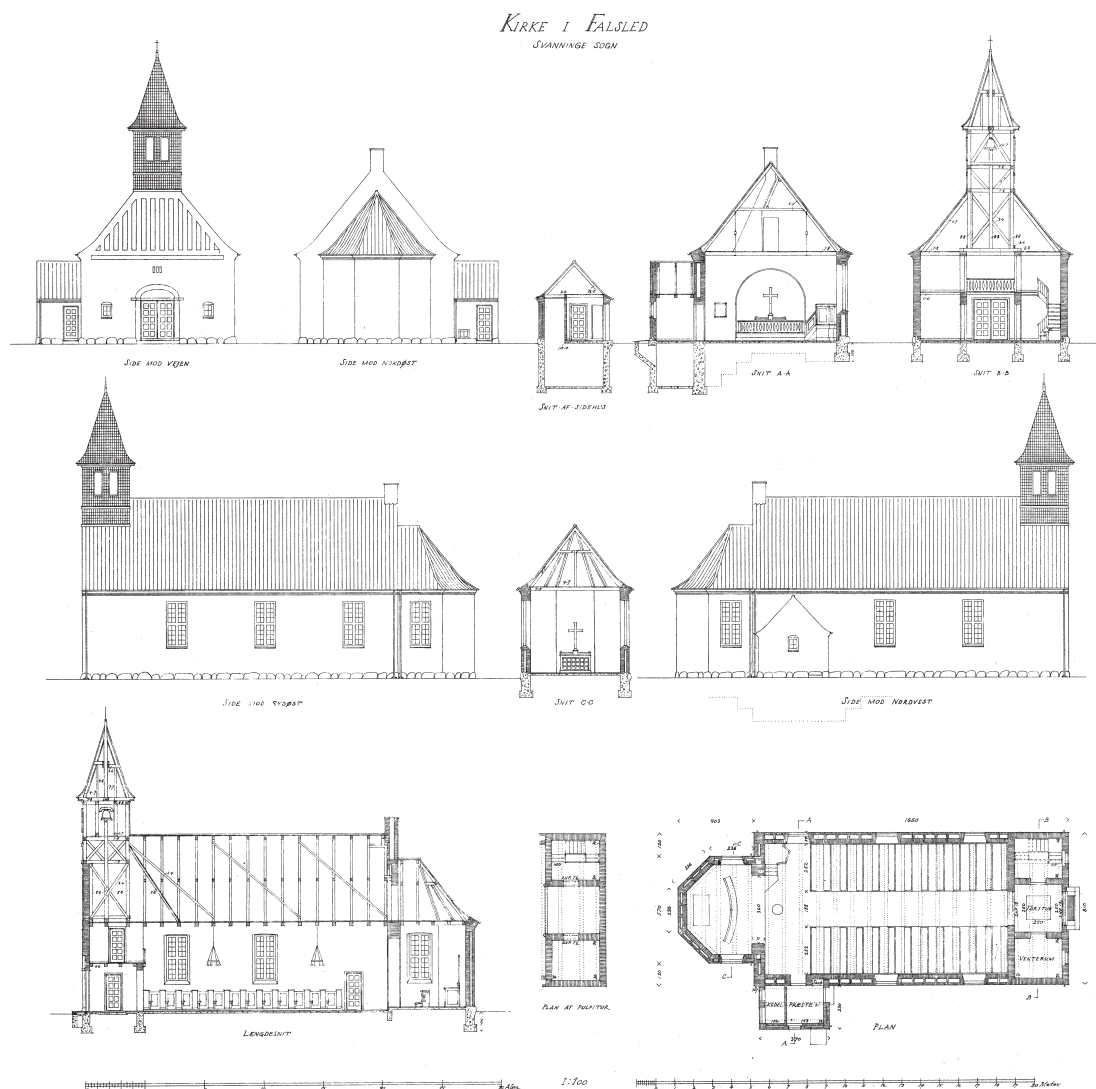

Fig. 8a-k. Tegninger til kirkens opførelse. 1:400. a. Sydvestfacade. b. Nordøstfacade. c. Tværsnit gennem sakristi set mod sydøst. d. Tværsnit gennem skib set mod nordøst. e. Tværsnit gennem kirkens sydvestende set mod sydvest. f. Sydøstfacade. g. Tværsnit gennem kor set mod nordøst. h. Nordvestfacade. i. Længdesnit set mod nordvest. j. Plan af pulpitur. k. Grundplan. Tegnet af Thorvald Nygaard 1931. I kirkens arkiv. — Scale drawings for the construction of the church, 1931. 1:300. a. Southwest facade. b. Northeast facade. c. Cross-section through the sacristy looking southeast. d. Cross-section through the nave looking northeast. e. Cross-section through the southwestern end of the church looking southwest. f. Southeast facade. g. Cross-section through the chancel looking northeast. h. Northwest facade. i. Longitudinal section looking northwest. j. Plan of gallery. k. Plan.

udformet som et hvidt bånd, der gentages midtvejs mellem dette nederste bånd og glamhullernes underside. Mod sydøst og -vest samt nordvest har tagrytteren to retkantede, hvidmalede glamhuller med jalousilåger. Den afsluttes af et spidst pyramidetag, som krones af en kugle og et kors, som begge er forgyldt.

Reparationer. Skibets sydvestlige gavl og de første to til fire sten af langmurene fik nye fuger 1955,⁵ og her er teglstenene let forvitrede, angiveligt grundet havgus. 1976 blev tagrytteren sat grundigt i stand.⁹ Tagrytterens spån og tag blev udskiftet og nymalet 1997.⁶ Hovedindgangens stik og enkelte sten omkring det er fornyet o.

Fig. 9. Kirken set fra nord. Foto Pia K. Lindholt 2025. – *The church seen from the north.*

2005.⁶ Det er udført med normalsten med hvide fuger.

Korets gulv af teglsten er hævet et trin over skibets, og det er dækket af et gråt væg til væg-tæppe. I skibets gangarealer ligger gule, rektangulære fliser, som to og to danner kvadrater i skakternsmønster (jf. fig. 20). Under stolestaderne er der lakerede bræddegulve.

Tagværkerne er oprindelige og af fyr (jf. fig. 6). Korets tag er valmet, mens skibet og sakristiet har sadeltage, og de er alle let opskalkede. Korets femsidede afslutning har fire spær, der mødes i kip, samt to spærfag med hanebånd. Skibets sadeltag har 17 spærfag med hanebånd nummereret med romertal fra nordøst mod sydvest samt tre stormbånd i hver side. Tagrytterens pyramidetag har en kongestolpe på et diagonalt stillet bjælkekryds, og herover er diagonalt stillede hanebånd (jf. fig. 8e og i).

Klokkestolen af fyr er fra opførelsen. På to fodremme står der to stolper, som hver støttes af to skråstivere. Stolpeparret bindes øverst sammen af

en bjælke fæstnet med samlejern. Klokken hænger mellem stolperne (s. 4712).

Tagbeklædning. Kirkens tage er hængt med røde vingetegl, og tagrytterens pyramidetag er tækket med sortmalede spån. I hver af skibets to tagflader er der to mindre Veluxtagvinduer fra 2005.⁶

Farveholdning. Facaderne står i blank mur, og bagvæggene er hvidmalede. Lofternes bjælker er fremhævet med grå, mens de ovenfor liggende brædder er i knækket hvid.

Opvarmning. Under hele sakristiet er der en samtidig fyrekælder med gulv, vægge og loft i beton. Adgangen sker via en lodret metalstige indsat i betonvæggen. Kirken har haft centralvarme med oliefyr siden opførelsen og opvarmes med pladeradiatorer ved langmurene.¹⁰ På loftet er en skorsten muret i forbandt med skibets nordøstgavl, og derover er der en skorstenspipe i gule normalsten, ommuret 2009.⁶

Elektricitet/belysning. Kirken har haft indlagt elektricitet siden opførelsen.

Fig. 10. Indre set mod nordøst, formentlig i 1960'erne. Foto Johs. Rasmussen. I Svanninge Folkemindesamling. – Interior looking northeast, presumably in the 1960s.

INVENTAR

Oversigt. Inventaret er i det væsentlige anskaffet i forbindelse med kirkens opførelse 1931–32. Af senere tilføjelser kan nævnes alterstagerne fra 1957, tårnuret fra 1968 og orglet fra 1978.

Farvesætningen er fortrinsvis holdt i grå og røde nuancer med forgyldte detaljer. På bænkerne ligger brune hynder.

Alterbordet (jf. fig. 13), af træ, 169×85 cm, 105 cm højt, har på forsiden ti profilfyldinger i to rækker og fire tilsvarende på hver kortside. Bordet er malet rødt med forgyldte profiler.

Alterdug, nyere, hvid med kniplingsbort med felter med vekslende kors og træer.

†*Alterdug*, 1932, 'overmåde smuk', skænket ved indvielsen af fru højesteretssagfører Holten, Kbh.¹

Knæleskammel (fig. 12), 1932, af træ med rødmalet voksdug på siderne fastgjort med stifter. På sædet er broderet betræk med diagonalt lyslilla kors med perspektiveffekt omslynget af grønne ranker med hvide blomster på grå bund.

Altermaleri (jf. fig. 13), 1931, *Vandringen på søen*, udført af Viggo Brandt,¹ signeret »V. B. 1931« med rødt i nederste højre hjørne. Maleriet, olie på lærred, 240×180 cm (lysmål 197×136,5 cm), er indsat i en pryddamme med bemaling i to grå nuancer, forgyldte profiler og forsølvet yderkant, der hviler på et postament med en fylding med lignende bemaling. Motivet viser Jesus på den stormfulde Genesaret Sø med Peter halvt ned-sunket i vandet og bag dem disciplene i båden samt en klippekyst (Matt. 14,30). Farverne er i blå, hvide og brun-orange toner.

Fig. 11. Indre set mod nordøst. Foto Arnold Mikkelsen 2024. – *Interior looking northeast.*

Altersæt (fig. 14), 1932, udført af Cohrs Sølvvarefabrik, Fredericia, skænket af Carla Storch Møller, Faaborg. Sættet består af kalk, disk og oblatæske. Den 25,5 cm høje *kalk* har rund fod, der er drevet stejlt op i et cylinderskaft. Knoppen er flad med to små, omløbende vulster, og bageret glat med graveret ringkors. På indersiden af standkanten er indskrift i skriveskrift: »Vasa sacra skænkede Falsled Kirke 1932 af Carla Storch Møller i Faaborg«, og indvendig i foden nær kanten er tre stempler: mesterstempel: »CMC«, garantstempel for Christian F. Heise og Københavns bymærke 1932. *Disk*en, 14 cm i diameter, er glat på nær fanens gravering af et hjulkors, og *oblatæsken*, 9 cm i diameter, 5 cm høj, har kuplet låg med graveret hjulkors; begge dele har under bunden stempler som kalken.

Fig. 12. Knæleskammel, 1932 (s. 4704). Foto Arnold Mikkelsen 2024. – *Kneeler, 1932.*

Fig. 13. Alterbord, altermaleri, 1931, af Viggo Brandt (s. 4704) og alterstager, 1957 (s. 4707). Foto Arnold Mikkelsen 2024. – *Communion table, altar painting, 1931, by Viggo Brandt, and altar candlesticks, 1957.*

Sygesæt, formentlig 1932, udført af C. C. Hermann, fælles med Svanninge (s. 4655). *Kalken*, 12,5 cm høj, har rund fod, skaft med fire ringled og bæger med tud og graveret kors; *disken*, 11 cm i diameter, har graveret kors i bunden

og under bunden et mesterstempel; *oblatæsk*, rektangulær, 7×4 cm, 3,5 cm høj, har graveret kors på låget samt 'alfa' og 'omega'; *vinflasken* er af matteret glas med kors og skruelåg af sølv.

Alterkande, formentlig 1932, af sølvplet, 26,5

Fig. 14. Altersæt, 1932, udført af Cohrs Sølvvarefabrik, Fredericia (s. 4705). Foto Arnold Mikkelsen 2024. – *Communion set, 1932, made by Cohrs Sølvvarefabrik, Fredericia.*

cm høj, har over standkanten pæreformet korpus, høj tud og svungen hank af sortmalet træ samt kuplet låg med sort træknop. Et tilhørende *fad* måler 18,5 cm i diameter. Begge er forsølvet i 1949.⁵

Vinskummeske (fig. 15), 1931, udført af K. C. Hermann, København, 17 cm lang, med kugle for enden af skaftet og skællignende dekorationer mod laffet, der har runde gennembrydninger i korsform. På bagsiden af skaftet er tre stempler: mesterstempel K. C. Hermann (»K C H«), guardejnstempel og Københavns bymærke 1931.

Alterstager. 1) 1863, skænket af Vester Hæsinge Menighedsråd 1931 (jf. s. 4385).¹¹ Stagerne er af messingblik, 51 cm høje, med høj, cirkulær og profileret fod, ottekoblet skaft og lille, profileret lyseskål. De opbevares på loftet. 2) (Jf. fig. 13), 1957,¹² anskaffet i anledning af kirkens 25-års jubilæum, af messing, 36,5 cm høje med cirkulær, profileret fod og balusterskaft med kugle- og vultstled samt lille, profileret lyseskål.

Syvstage, 1932, af messing, 38,5 cm høj, en Titusstage med ottekantet fod i tre afsæt, hvis sider prydes af festoner. Stammen er rigt profileret og udgår fra en bladprydet karnisprofil.

Stagen har giverindskrift: »Skænket af børn af Falsled«.¹

Bibel, Christian IV's bibel, 1633, skænket til kirken af et medlem af menigheden 1947. Restaureret og læderbindet fornyet med messingbeslag af bogbinder Axel Petersen, Mesinge, 1986.¹³

Alterbordskrucifiks, antagelig 1932, 83 cm højt. Kristusfiguren, af gips, hænger i skrå arme, hovedet falder mod venstre skulder, lændeklædet er bundet ved venstre hofte, benene er parallelle og fødderne fæstet med to nagler. Korset, af sortmalet træ, er nedfældet i et karnisprofileret postament. Over figuren sidder et banner af

Fig. 15. Vinskummeske, 1931, udført af K. C. Hermann, København (s. 4707). Foto Arnold Mikkelsen 2024. – *Wine skimming ladle, 1931, made by K. C. Hermann, Copenhagen.*

gips med bogstaverne »INRI«. Krucifikset står på en hylde på triumfvæggen bag prædikestolen (jf. fig. 11).

Messehagler. 1) 1894, skænket af Vester Hæsinge Menighedsråd 1931 (s. 4386).¹¹ Af rødt fløjel kantet med guldgaler og med tilsvarende kors på ryggen. 2-5) Nyere, af uld, udført hos Danish Art Weaving, Tylstrup: 2) Lilla med kors af smalle guldgaler og røde, diagonale kvadrater på ryggen. Forsiden har et mindre, lignende kors. 3) Vinrød med tre kors af guldgaler på ryggen, det midterste med påsyninger i mørk kongeblå, cinnoberrød og irgrøn. Forsiden har et mindre, lignende kors. 4) Lys sølvgrå med kors af smalle guldgaler på ryggen med påsyninger i irgrøn, mørk kongeblå, cinnoberrød og gyldengul. Forsiden har et mindre, lignende

Fig. 16. Døbefont, antagelig 1800-tallet, skænket af lensgreve H. Bille-Brahe-Selby (s. 4708). Foto Arnold Mikkelsen 2024. – Font, probably 1800s, donated by Baron H. Bille-Brahe-Selby.

Fig. 17. Dåbsfad, 1932 (s. 4708). Foto Arnold Mikkelsen 2024. – Baptismal dish, 1932.

kors. 5) Irgrøn med kors af brudte, smalle guldgaler med tre gyldne blomster i midten på ryggen. Forsiden har et mindre, lignende kors uden tværarme.

Altersranken (jf. fig. 11 og 19), af træ, opstillet i en flad bue foran alteret, består af tæstillede, flade balustre under en flad, profileret håndliste med svære, cylindriske mæglere med halvkugle på toppen i hver side. Skranken er gråmalet med forgyldte detaljer; håndlisten står i lakeret træ. Knæfaldet er malet rødt med lysere, røde fløjlschynder.

Døbefont (fig. 16), antagelig 1800-tallet, i nybarok stil, skænket af lensgreve H. Bille-Brahe-Selby til Stensgård ved kirkens indvielse.¹⁴ Af mahogni, 91 cm høj og 65 cm i diameter. Foden består af en lav, cylindrisk base med bladriflet, øvre udsmykning på tre volutben. Skaftet er vaseformet, kummen er mangefacetteret og horisontalt delt med konvekse, bladformede stave nederst og flade, konkave plader foroven, og øverst er en fremspringende, cirkulær mundingsrand. Fonten står i skibets nordvesthjørne. I 1960'erne var den opstillet foran korbuen (jf. fig. 10).

Dåbsfad (fig. 17), 1932, af messing, 60 cm i diameter, med tre fisk i bunden og indskrift med ciselerede skønvirkeversaler på fanen: »Faderen sønnen og den hellige aand«.¹⁵ Et lignende fad

Fig. 18. Prædikestol (s. 4709). Foto Arnold Mikkelsen 2024. – *Pulpit*.

med tilsvarende indskrift findes i Håstrup (s. 4590).

Dåbskande, 1932, af messing, 38 cm høj, med rund fod og kugleformet korpus med tre sammenflettede, graverede cirkler (Treenigheden), høj, udkragende hals og 5-talsformet hank. Kanden er bulet.

Prædikestolen (fig. 18) har retkantet kurv i tre fag med profilerede, højrektangulære frisefyldinger, hvoraf det midterste er bredest. Profilerede lister danner overgang til postament og frise, der begge er glatte, og kurven afsluttes foroven af en flad håndliste med læsepult. Stolen hviler på en muret sokkel; opgangen har et fag

med en parallelogramformet, profileret frisefylding. Prædikestolen er malet i tre grå nuancer med forgylde profiler og et forgylt Jesusmonogram på den bredeste fylding; soklen er hvidmalet. Opsat i skibets nordøstlige hjørne.

Stolestaderne har 105 cm høje, glatte gavle med vandret afslutning samt fyldingsryglæn. Langs væggene er tilsvarende gavle samt fyldingspaneler, og foran de forreste rækker er lignende forpaneler. Stolestaderne er malet i to nuancer af rødt med forgylde profiler. De er opstillet i to rækker med 12 stole i hver.

To *løse armstole* af eg med drejede forben, lige bagben og flettet sæde står i koret. En *løs bænke* af

Fig. 19. Indre set mod nordøst, formentlig i 1930'erne. I Svanninge Folkemindesamling. – Interior looking northeast, presumably in the 1930s.

rødmalet træ står foran den nordlige stolerække.

To *pengebøsser*, antagelig 1932, af messing, 19 cm i diameter, cirkulære med kors i relief, er opsat på det bageste stolestade på hver side af udgangen.

Dørfløje. De *udvendige* er alle hvidmalede. 1) Enkeltfløj med 2×5 fyldinger med enkelt messinggreb og rektangulært låseblik. Til fyrrummet. 2) Enkeltfløj, flammeret, med et dekorativt, mandorlaformet og lodretsiddende krykgreb og låseblik med fakler. Til sakristiet. 3) Dobbeltfløj, 1997,¹⁶ med seks-fyldinger og messinggreb, som ender i et stiliseret blomsterhoved samt dekorativt låseblik. I hovedindgangen. De *indvendige* er alle ti-fyldingsdøre, gråmalede med gyldne proffillister med krykgreb og rektangulært låseblik. Dobbeltfløjen mellem indgangspartiet og skibet har glas i fyldingerne.

Orgelpulpituret (jf. fig. 20) i sydvestenden har brystning fra 1976, tegnet af Knud, Ebbe og Erik

Lehn Petersen Arkitekter, Odense.¹⁰ Orglet er bygget sammen med det senmodernistiske pulpiturets brystning, som er i plan med skibets sydvestvæg, og hvis gråmalede lægter danner variationer af rektangler, der til dels er dækket af plader. Pladerne under orglet er malet i knækket hvid, ved siderne i lys grå. Den oprindelige brystning fra orgelpulpituret bestående af udskårne, flade balustre i en ramme med mæglere i siderne opbevares på loftet.¹⁰

Orgel, 1978, med fem stemmer, ét manual og pedal. Bygget af Bruno Christensen & Sønner, Terkelsbøl.¹⁷ Disposition: Manual (C-g³): Gedakt 8', Principal 4', Rørfløjte 4', Oktav 2'. Pedal (C-f¹): Subbas 16'. Pedalkobling med vestvendt spillebord. Facaden (jf. fig. 20) er inddelt i tre rektangulære felter, hvor det midterste felt er lavere og bredere end de ydre. Facadens piber er anbragt i en V-opstilling med lige labielinje og med et gitterværk bag piberne. Orglet er kirkens før-

Fig. 20. Indre set mod sydvest med indbygget orgelpulpitur (s. 4710). Foto Arnold Mikkelsen 2024. – Interior looking southwest with the built-in organ gallery.

ste. Opsat på orgelpulpituret. Et $\dagger$ harmonium er nævnt i 1937, hvor det blev eftersat for 25 kr.¹⁸

Salmenummertavler. 1) (Jf. fig. 10 og 19), 1932, fem styk, 68×53 cm, højrektangulære med profilramme, midterliste og stifter til ophæng af cifre i fire rækker, malet i lys grå, opbevares på kirke-loftet. De var oprindeligt sortmalede. 2) De nuværende tavler udgøres blot af stifter i væggene til ophæng af løse messingcifre.

Lysekroner, 1978, fire hjulkroner af messing med hver 12 pærer fra Fog & Mørup, design af Rolf Graae,¹⁰ er ophængt i messingstænger.

($\dagger$)*Lysekrone* (jf. fig. 10 og 19), udført efter tegning af Oscar Mathiasen og skænket af lensgreve H. Bille-Brahe-Selby til Steensgaard ved indvielsen.¹⁹ Af hamret messing med otte kupler af klart

glas, 125 cm i diameter. Skærmen har otte gennembrudte, franske liljer, og herover er en krone med gitre, blad- og perledekorationer samt franske liljer. Over og under skærmen er halvsfærisk ophæng. Den opbevares nu på loftet.

Lampetter. 1) 1932, af messing, otte toarmede barokkopier med fligede lysearme og rund vægplade. I skibet. 2) Antagelig 1978,⁵ af messing, to trearmede barokkopier med s-svungne lysearme og balusterskaft. I koret.

Kirkeskib (fig. 21), »Mindet«, 1932, bygget af skibstømmer Brandt, Faaborg, skænket af Falsled Skipperforening.²⁰ Tremastet fuldrigger med sort skrog, hvid vandlinje og guldbronzeret bund. Tilblivelsesår og navn i forgyldte versaler under to Dannebrogflag på agterspejlet.

Fig. 21. »Mindet«. Kirkeskib, 1932, bygget af skibstømrer Brandt, Faaborg, skænket af Falsled Skipperforening (s. 4711). Foto Arnold Mikkelsen 2024. – *Church ship »Mindet«, 1932, built by the shipwright Brandt in Faaborg donated by Falsled Skipperforening.*

Tårnurn, 1968, udført af urmager Axel E. Frost, Bogense, skænket af Edith og Carl Køssler. 21 Gråmalet jern, 58×27 cm, 34 cm højt, med en art grahamsgang. Uret står i et urhus af træ med glsrude på loftet (jf. fig. 6). Restaureret 1989.¹⁰ *Urskiven* (jf. fig. 1), af bronze, består af to koncentriske cirkler med romertal imellem og visere med cirkulære huller: Den er ophængt på tagryterens sydvestfacade.

Klokke (fig. 22), 1931, støbt af M. & O. Ohlsson, Ystad, 68 cm i diameter. Alle indskrifter står med versaler. Om halsen mellem borter af franske liljer og blade er indskrift indledt med et kors: »Aar 1931 blev denne klokke støbt til Falsled Kirke af M. & O. Ohlsson i Ystad.« På den ene side af legemet: »Kom til ham, den levende sten, og lad eder selv som levende stene opbygge som et aandeligt hus. 1. Pet. 2.« og på den anden side: »Ring til fest og dagligt virke bud om højtid i Guds kirke.« Klokken hænger i en slyngebom i tagryter.

Fig. 22. Klokke, 1931, støbt af M. & O. Ohlsson, Ystad (s. 4712). Foto Arnold Mikkelsen 2024. – *Bell, 1931, cast by M. & O. Ohlsson, Ystad.*

KILDER OG HENVISNINGER

Nedenfor er anført en oversigt over arkivalier eller utrykte kilder og litteratur anvendt i beskrivelsen af Faldsled Kirke. For en oversigt over arkivalier og litteratur samt forkortelser anvendt i Svendborg Amt i almindelighed jf. også s. 59 ff. Henvisninger til Danmarks Kirker, Kbh. 1933-, er angivet som *DK*, efterfulgt af betegnelsen på det pågældende amt; referencer inden for Svendborg Amt har dog kun sideangivelse.

Arkivalier. Rigsarkivet, Odense (RAO). *Sallinge Herreds provstiarkiv*: Synsprotokol for kirker og præstegårde 1915-75 (*Provstiark. Synsprot.*). *Svanninge Menighedsråd*: Forhandlingsprotokol 1904-75 (*Menighedsrådsark. Forhandlingsprot.*). – Kirkeprotokol for Faldsled 1932-93 (*Menighedsrådsark. Kirkeprot.*).

Kirkens arkiv. Synsprotokol 1994 ff. (Kirkens arkiv. Synsprot.).

Rønnow Arkitekter A/S. Det Kgl. Bygningsinspektors Arkiv. Faldsled Kirke (Rønnow Arkitekter. *Det kgl. bygningsinsp. ark.* Faldsled K.).

Svanninge Folkemindesamling. Materiale vedr. Faldsled Kirke.

Tegninger og opmålinger. *Kirkens arkiv*. Thorvald Nygaard 1931 (grundplaner, tvær- og længdesnit og opstalter af facader).

Litteratur. Kaj Mehr, »Vejen til Herrens bord«, *Stavn: Beretninger og historier fra Faaborg-egnen*, 1996, 3-7 (*Mehr 1996*).

Redaktion ved Thomas Fjelstrup Nielsen under medvirken af Pia K. Lindholt og Rikke Ilsted Kristiansen, orgler dog ved Kristian Lumholdt. Arkivalielæsning ved Ida Marie Bjørllig, Cæcilie Højer McClure Thomsen og Peter Berg Lindhardtsen. Oversættelse ved James Sander Manley. Korrektur ved Anne Frovin. Redaktionen afsluttet august 2025.

⁹ Avisudklip nov. 1976 i Svanninge Folkemindesamling.

¹⁰ NM. *ATA*. Korrespondance.

¹¹ RAO. *Vester Hæsing Menighedsråd*. Forhandlingsprotokol 1904-85.

¹² RAO. *Provstiark. Synsprot.*; *Menighedsrådsark. Forhandlingsprot.*

¹³ Ifølge beretning 1989 i løseblad, indlagt i bibelen.

¹⁴ *Mehr 1996* 6; *Fyns Social-Demokrat* 19. april 1932. Mehr anfører, uvist på hvilket grundlag, at døbefonten stammede fra herregården Hindsgavl. Under alle omstændigheder må den, såfremt dateringen til 1800-tallet er korrekt, oprindeligt være udført til en anden kirke. Det er fristende at forbinde den med døbefonten fra Svanninge Kirke (s. 4659), men at det skulle være den samme, kan ikke påvises.

¹⁵ Dåbsfad og -kande er angiveligt skænket af de samme givere, som forærede syvstagen; *Fyns Social-Demokrat* 19. april 1932.

¹⁶ Rønnow Arkitekter. *Det kgl. bygningsinsp. ark.* Faldsled K. Brev fra Fyens Stift 2. okt. 1997 og brev fra Kirkeministeriet 8. sept. 1966. Den nuværende dobbeltfløj er en kopi af ÷forgængere fra 1966 og 1947, sidstnævnte jf. RAO. *Menighedsrådsark. Kirkeprot.*

¹⁷ RAO. *Menighedsrådsark. Forhandlingsprot.*; *Kirkeprot.*

¹⁸ Den Danske Orgelregistrant.

¹⁹ *Fyns Social-Demokrat* 19. april 1932; *Mehr 1996* 6. Kronen er angiveligt udført efter en krone i domkirken i Mainz.

²⁰ Henning Thalund, *Fynske Kirkeskibe*, Svendborg 1989, 82.

²¹ *Mehr 1996* 7.

¹ *Fyns Social-Demokrat* 19. april 1932.

² *Danmarks Stednavne* nr. 13: Svendborg Amts bebyggelsesnavne, Stednavneudvalget og Institut for Navneforskning ved John Kousgaard Sørensen (udg.), Kbh. 1958, 131.

³ Rønnow Arkitekter. *Det kgl. bygningsinsp. ark.* Faldsled K. Brev fra Kirkeministeriet 3. marts 1931.

⁴ *Mehr 1996* 4.

⁵ RAO. *Menighedsrådsark. Kirkeprot.*

⁶ Kirkens arkiv. Synsprot.

⁷ RAO. *Provstiark. Synsprot.*; *Menighedsrådsark. Forhandlingsprot.*; *Kirkeprot.*

⁸ *Fyns Social-Demokrat* 19. april 1932; Vigand Rasmussen i *Weilbachs Kunstnerleksikon*, Sys Hartman m.fl. (udg.), 6, Kbh. 1997, 203.

FALDSLED CHURCH

The church was built in 1931–32, designed by the architect Thorvald Nygaard from Odense. It was consecrated on the 17th of April 1932.

The earliest mention of Faldsled is in 1472. It was part of Svanninge parish. A school was built in the village in 1828, and the priest began holding services here during the century. In 1916, the process of obtaining a chapel of ease began, and in 1931 the process was completed with a permission from the Ministry of Church Affairs.

The church lies c. 800 m southeast of the old part of the village of Faldsled, nine kilometres northwest of Faaborg. It is surrounded by a rectangular churchyard with trees on three sides. Three entrances give access to the churchyard. A mortuary chapel, built 1953–56, is situated to the northeast of the church and a sexton's house, built 1976 with an addition from 1991, lies to the east.

The *building* has a traditional plan with a five-sided chancel, and a rectangular nave with the sacristy on the northwest side (cf. fig. 7). The entrance to the southwest is flanked by a baptismal room

and a stairwell. Above the entrance is a ridge turret (fig. 4). The walls are built with hand-moulded yellow and flamed red normal bricks laid in Frederiksberg bond (the courses alternate between consisting solely of stretchers, and of two stretchers followed by a header). The walls are decorated with a dentil frieze, and the southwest gable has a long, horizontal recess, above which rise tall recesses (cf. fig. 1). A rectangular door to the southwest is set in a three-centered-arched tympanum. In the flanking walls of the nave and chancel are large, rectangular windows. The interior has a round chancel arch (cf. fig. 11), and beam ceilings cover all rooms.

Furnishings. The essential furnishings were acquired in connection with the construction of the church, such as Viggo Brandt's altar painting depicting Jesus and the disciples on the stormy Sea of Galilee (cf. fig. 13). Later additions include the altar candlesticks from 1957 (cf. fig. 13), the turret clock from 1968, and the organ from 1978. The *colour scheme* consists primarily of shades of grey and red with gilded details.